

UDENRIGSMINISTERIET

Udvalget for Videnskab og Teknologi
UVT alm. del - Bilag 175
Offentligt

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

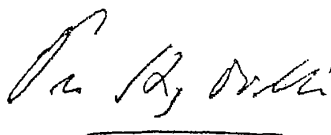
Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

24. maj 2007

Med henblik på møde i Folketingets Europaudvalg den 1. juni 2007 –
rådsmøde (transport, telekommunikation og energi –tele-delen) den 6.-8.
juni 2007 – vedlægges Videnskabsministeriets samlenotat.

Samlenotatet er ligeledes sendt til Folketingets Udvalg for Videnskab og
Teknologi.

Pia Kjaersgaard

Samlenotat til rådsmøde (transport, telekommunikation og energi) den 6.-8.
juni 2007 – tele-delen

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om roaming på offentlige mobiltelefonnet i Fællesskabet og om ændring af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

KOM (2006) 382

Politisk enighed/Vedtagelse

Side 2

2. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - i2010 – Årsrapport om informationsfundet, 2007

KOM (2007) 146

Vedtagelse af rådskonklusioner

Side 17

3. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om radiofrekvensidentifikation (RFID) i Europa: vejen til en politisk referenceramme.

KOM (2007) 96

Præsentation og drøftelse

Side 24

4. Kommissionens præsentation om Det Europæiske Agentur for Net- og Informationssikkerhed, ENISA

Præsentation

Side 30

23 . maj 2007

IT- og Telestyrelsen

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

Telefon 3545 0000

Telefax 3545 0010

E-post itst@itst.dk

Netsted www.itst.dk

CVR-nr. 2676 9388

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om roaming på offentlige mobiltelefonnet i Fællesskabet og om ændring af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

KOM(2006) 382

Politisk enighed/Vedtagelse

Revideret genoptryk af samlenotat af 30. november 2006. Ændringerne er markeret i marginen.

1. Resumé

Formålet med forordningen er at nedbringe priserne på international roaming, det vil sige at reducere prisen, som EU-borgere betaler, når de benytter deres mobiltelefon, mens de opholder sig i en anden medlemsstat. Forordningen lægger op til prisregulering af både engros- og detailprisen på international roaming, herunder prisregulering af detailprisen for at modtage opkald. Endvidere lægges der op til, at de nationale telemyndigheder skal overvåge udviklingen i både engros- og detailprisen på henholdsvis data- og talerelaterede roamingtjenester. Endelig lægges der op til, at mobiludbydere skal bidrage til at øge informationen om deres priser på international roaming. Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på politisk enighed på rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 6-8. juni 2007.

IT- og Telestyrelsen

Side 2

2. Baggrund

Det er Kommissionens vurdering, at priserne på international roaming generelt er for høje, bl.a. fordi de ligger markant over priserne for at foretage nationale telefonopkald til mobiltelefoner. En række rapporter – og senest Kommissionens 11. implementeringsrapport om elektronisk kommunikation i EU¹ – har dokumenteret, at forbrugere i Europa generelt drager fordel af fortsat lavere priser på opkald inden for såvel fastnettelefoni som mobiltelefoni. Men ét område er stadig en markant undtagelse – international roaming.

Som led i EU's regelsæt for elektronisk kommunikation (teledirektivpakken) fra 2002² blev international roaming gjort til genstand for nationale markedsanalyser i de daværende medlemsstater. Sigtet var muligheden for national regulering. Imidlertid viser resultaterne af de markedsanalyser, som indtil videre er foretaget på nationalt niveau, at problemet med de høje priser for international roaming

¹ Elektronisk Kommunikation i EU: Regulering og Markeder, 2005 (11. rapport), KOM (2006) 68, 20. februar 2006.

² Direktiv 2002/19/EF (Adgangsdirektivet), 2002/20/EF (Tilladelsesdirektivet), 2002/21/EF (Rammedirektivet), 2002/22/EF (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7) (Forsyningspligt-direktivet) og 2002/58/EF (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37) (Teledatadirektivet)

ikke kan løses nationalt med de eksisterende EU-regler³. Kommissionen har på den baggrund i længere tid opfordret mobiludbydere i Europa til ad frivillighedens vej at reducere priserne for international roaming.

Kommissionen har imidlertid fundet, at dette ikke i tilstrækkelig grad har fået mobiludbydere til at reducere deres priser og har i erkendelse heraf den 12. juli 2006 (modtaget i dansk sprogversion den 24. juli 2006) fremsat det foreliggende forslag til en ny EU-forordning på området for international roaming. Forslaget indebærer, at de eksisterende regulatoriske rammer for elektronisk kommunikation ændres, så det nødvendige lovgrundlag for at reducere priserne for internationale roamingtjenester i EU tilvejebringes samtidig med indførelse af overvågning af prisudviklingen for internationale roaming tjenester.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF art. 95 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF art. 251.

IT- og Telestyrelsen
Side 3

4. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt. Dette begrundes bl.a. med:

- At der er tale om internationale mobiltjenester på tværs af europæiske grænser,
- At de mobiloperatører, som udbyder internationale roamingtjenester på engrosniveau, er lokaliseret i en anden medlemsstat end det land, hvor forbrugers hjemlige mobiludbyder befinder sig,
- At forslaget forudsætter ændring af de eksisterende fællesskabsbestemmelser i EU,
- At tiltag alene fra medlemsstaterne ikke er tilstrækkelige til at opfylde målsætningerne med forslaget, og
- At en harmoniseret tilgang på fællesskabsniveau er essentiel for at garantere konsistens i implementeringen og sikre, at forbrugernes og selskabernes interesser er varetaget i alle medlemsstater.

Regeringen er enig i Kommissionens fremførte argumentation angående overholdelsen af nærhedsprincippet, jf. ovenfor. Efter regeringens vurdering er nærhedsprincippet således overholdt.

5. Formål og indhold

Forslaget har til formål at reducere de høje priser på international roaming i EU gennem detail- og engrosprisregulering samt overvågning af prisudviklingen for internationale roaming tjenester.

³ De medlemsstater, som har notificeret deres nationale marked for internationale roaming tjenester (marked 17), har ikke kunnet udpege operatører med SMP (stærk markedsposition).

Forordningen indeholder følgende elementer:

Engrosprisregulering

Engrospriser er de priser, som teleselskaberne betaler til hinanden for en ydelse. I tilfældet med international roaming er ydelsen at opsamle og transportere et opkald for en anden mobiloperatør. Engrosprisen på international roaming (taleopkald) prisreguleres efter et fælleseuropæisk prisloft. Roamingopkald inddeles i to typer opkald, hvor der gælder et separat prisloft for hver type.

Den første type roamingopkald er, når en EU-borger opholder sig i en anden medlemsstat end sit hjemland og ringer fra sin mobiltelefon til hjemlandet eller til en tredje medlemsstat. Prisloftet for denne type roamingopkald foreslås fastsat til tre gange den EU-gennemsnitlige mobiltermineringsafgift⁴ beregnet ud fra afgiften for SMP-mobiloperatører. Prisreguleringen gælder alle mobiloperatører.

Den anden type roamingopkald er, når en EU-borger opholder sig i en anden medlemsstat end sit hjemland og ringer fra sin mobiltelefon inden for dette EU-lands egne grænser (f.eks. ringer efter en taxi). Prisloftet for denne type roamingopkald foreslås fastsat til to gange den EU-gennemsnitlige mobiltermineringsafgift beregnet ud fra afgiften for SMP-mobiloperatører. Prisreguleringen gælder alle mobiloperatører.

IT- og Telestyrelsen

Side 4

Detailprisregulering

Detailniveauet foreslås fastsat efter et fælleseuropæisk prisloft. Dette prisloft skal udgøre 130% af den relevante regulerede engrosafgift og vil først træde i kraft 6 måneder efter ikrafttrædelsen af forordningen. Dette prisloft er gældende for alle mobiludbydere.

Regulering af detailprisen for at modtage opkald

Kommissionen har foreslået, at den pris, som en forbruger betaler for at modtage opkald, når forbrugeren "roamer" i udlandet, ikke må overstige 130% af den EU-gennemsnitlige mobiltermineringsafgift beregnet ud fra afgiften for de mobiloperatører, som har en stærk markedsposition. Dette prisloft er gældende for alle mobiludbydere.

Overvågning af roamingtjenester

Kommissionen har foreslået, at de nationale telemyndigheder skal overvåge udviklingen i detail- og engros-priserne på international roaming i forbindelse med tale- og datakommunikationstjenester, herunder SMS (tekstbeskeder) og MMS (billedbeskeder).

Information fra mobiludbydere om deres priser

Hvis det efterspørges, skal mobiludbydere give deres kunder gratis og personlig information om deres detailpriser for international roaming. Kunderne kan selv vælge, om de vil have informationen i form af en SMS eller mundtligt over mobiltelefonen. Derudover skal mobiludbydere give oplysning om

⁴ Mobiltermineringsafgiften er en engrospris, som mobiloperatørerne betaler til hinanden for at aflevere et telefonopkald til en mobiltelefon.

roamingtaksterne ved tegning af abonnement, med regelmæssige mellemrum og ved større ændringer af roamingtaksterne.

De nationale telemyndigheders rolle

Det er de nationale telemyndigheder, som skal sikre, at mobiludbydere i de respektive medlemsstater overholder forpligtelserne, som forslaget indeholder. Det vil sige, at det i Danmark er IT- og Telestyrelsen, som skal overvåge prisudviklingen hos de danske mobiludbydere samt sikre, at udbydere overholder den vedtagne forordning.

I forslaget lægges der op til, at forordningen revideres efter to år.

Formandskabet har fremlagt et kompromisforslag, som omfatter regulering af både engrospriserne og detailpriserne. Forslaget introducerer en "consumer protection tariff" (forbrugerbeskyttelsespris), som en metode til regulering af detailpriserne. Forbrugerbeskyttelsesprisen gælder både for at modtage og foretage opkald. Metoden indebærer, at forbrugere, uafhængig af hvilket mobilabonnement de i øvrigt måtte have, altid kan vælge at benytte sig af den såkaldte forbrugerbeskyttelsespris.

Samlet set er der med formandskabets forslag lagt op til en både en forenkling og en stramning i forhold til Kommissionens forslag.

Forslaget er sat på dagsordenen til rådsmødet (transport, telekommunikation, og energi) den 6.-8. juni 2007 med henblik på politisk enighed.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse, men alene udkast til betænkning (dok. nr. A6-0155/2007). Europa-Parlamentet har fremsat 45 ændringsforslag til Kommissionens forslag til forordning, hvoraf de væsentligste var:

- En maksimal engrospris på 22 eurocents per minut, som er en markant stramning i forhold til, hvad der hidtil har været lagt op til i Kommissionens oprindelige forslag (35 eurocents per minut).
- En maksimal detailpriser på 0,40 EUR per minut for at ringe op fra en mobiltelefon i udlandet og 15 eurocent per minut eksklusiv moms for at modtage et opkald på sin mobiltelefon i udlandet. Det er samlet set tale om en stramning i forhold til Kommissionens oprindelige forslag (32,90 eurocent per minut for et lokalt kald i det besøgte land, 49,30 eurocent per minut for at ringe til et andet land, end det man opholder sig i og 16,43 eurocent per minut for at modtage et opkald i udlandet.)
- Detailprisreguleringen skal automatisk gælde for alle forbrugere, uden de skal foretage sig noget aktivt.
- Engrosprisreguleringen og forpligtelsen til at give forbrugerne prisoplysninger skal være gældende på tidspunktet for forordningens ikrafttrædelse, mens detailprisreguleringen skal gælde en måned herefter.

Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse på Parlamentets samling den 21. – 24. maj 2007 i overensstemmelse med kompromisforslaget, jf. nedenstående punkt 11.

7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor

De nationale myndigheders adgang til at foretage markedsanalyser er reguleret i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, jf. LBK nr. 784 af 28/07/2005 med senere ændringer. Det fremgår bl.a. af LBK nr. 784 § 111a, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan fastsætte de supplerende regler, der måtte være nødvendige i relation til anvendelsen her i landet af forordninger udstedt af De Europæiske Fællesskaber på telelovgivningens område.

I tilfælde af overtrædelse af forordningens bestemmelser, skal det sikres, at der er mulighed for at håndhæve og sanktionere. I lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet § 111 a findes hjemmel til at fastsætte bestemmelser om håndhævelse og sanktionering af de i forordningen fastsatte bestemmelser i en bekendtgørelse. Bekendtgørelsen med de konkrete bestemmelser om håndhævelse og sanktionering vil blive udarbejdet umiddelbart i forlængelse af forordningens vedtagelse.

Forslaget vurderes ikke i øvrigt at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil medføre faldende priser på internationale roamingtjenester og vil derfor på kort sigt påvirke mobiludbydernes omsætning og indtjening i nedadgående retning. Forslaget vurderes at have en generel positiv effekt på samfundsøkonomien, idet detailpriserne i højere grad end nu vil afspejle de bagvedliggende omkostninger.

Forslaget indebærer, at mobiludbyderne skal informere kunder om priser på international roaming dels ved kundernes tegning af abonnement og dels ved forespørgsel. Etablering af et informationssystem til brug herfor vil umiddelbart medføre øgede udgifter for mobiludbyderne.

Det forventes, at de faldende priser på internationale roamingtjenester på længere sigt vil betyde, at de danske mobiloperatører vil kunne købe international roaming til en lavere pris hos udenlandske mobiloperatører (og omvendt). Samtidig vurderes det, at de reducerede priser på international roaming vil øge kundernes brug heraf. Det vurderes derfor, at de faldende priser på internationale roamingtjenester vil medføre et større forbrug af internationale roamingtjenester hos såvel forbrugere som hos virksomheder.

De skitserede konsekvenser af forslaget på henholdsvis kortere og længere sigt forventes at udligne hinanden, hvorfor forslaget samlet set vurderes at have uændrede økonomiske konsekvenser for mobilsektoren.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vurderes at medføre administrative konsekvenser for mobiludbydere dels i form af omstillingsbyrder og dels ved løbende byrder.

Omstillingsbyrden vil bestå i, at de mobiludbydere, som udbyder internationale roamingtjenester, skal opfylde bestemmelserne om prislofter på henholdsvis engros- og detailniveau. Det vurderes, at der vil være tale om en mindre byrde, idet mobiludbydernes administrative systemer vil skulle tilpasses prisændringerne. Ligeledes vil der være en moderat omstillingsbyrde forbundet med udviklingen og implementeringen af systemer til brug for information af kunder om priser.

IT- og Telestyrelsen
Side 7

Den løbende byrde vil bestå i, at de mobiludbydere, der udbyder internationale roamingtjenester, på forespørgsel skal give kunder gratis og målrettet information om detailpriser for international roamingtjenester for den pågældende kunde. Efter kundens valg skal denne information gives enten i form af en SMS eller mundtligt over mobiltelefonen. Derudover skal mobiludbydere oplyse om roamingtaksterne ved tegning af abonnement, med regelmæssige mellemrum og ved større ændringer af roamingtaksterne. Forslaget ventes derfor at medføre en moderat løbende byrde.

9. Høring

Det oprindelige forslag har været i høring i EU-Specialudvalget for it og telekommunikation, hvilket gav anledning til følgende høringsvar:

Dansk Industris Branchefællesskab for IT, Tele, Elektronik og Kommunikationsvirksomheder (ITEK/DI) har tilkendegivet, at man generelt er enig i, at udfordringerne med de høje priser for international roaming ikke kan løses nationalt. De konkurrenceproblemer, der knytter sig til international roaming, kræver derfor ifølge ITEK/DI en indsats på fællesskabsniveau. ITEK/DI mener generelt, at EU-reguleringen af priserne for international roaming bør tilrettelægges på en sådan måde, at det ikke hindrer den frie konkurrence. Samtidig bør der efter ITEK/DI's opfattelse sikres større gennemsigtighed for forbrugerne vedrørende roaming-priser, hvorfor ITEK/DI umiddelbart har indstillet, at man fra dansk side støtter regulering af de europæiske mobiloperatørers engrospriser på international mobiltelefoni. ITEK/DI har i samme moment peget på, at man bør indtænke et fælles europæisk loft over engros-prisen således, at man ikke straffer de lande/selskaber, der allerede har en lav pris.

ITEK/DI mener, at der alene er behov for regulering på engrosniveau, og at prisregulering på detailniveau ikke er nødvendigt og bør udgå. ITEK/DI mener desuden, at regulering af engrospriserne alene vil kunne danne grundlag for normalisering af international roaming på linie med den udvikling af engrosILD-

priser⁵, der fandt sted i slutningen af 90'erne. Det er ITEK/DI's opfattelse, at man siden 2000 har set, at en reduktion i engrosILD-priser har dannet grundlag for en stærk stigende konkurrence på dette marked. En tilsvarende udvikling kan ifølge ITEK/DI forventes at kunne finde sted på international roaming, hvis engrosprisen reduceres.

ITEK/DI støtter, at Danmark kun bør regulere overfor engrospriser for international roaming og samtidig sikre ensartede regler.

ITEK/DI bemærker, at Kommissionen har foreslået et loft over de priser, som forbrugere, som opholder sig i udlandet, selv skal betale for at modtage opkald (som det er tilfældet i dag), og ITEK/DI gør opmærksom på, at dels bør princippet om, at modtageren betaler opkaldsafgiften i udlandet fastholdes, da forbrugere, som "ringer op", af gode grunde ikke kan vide, om modtageren er i udlandet og dermed "typisk" skal betale en højere opkaldsafgift, og dels vil et loft, som det foreslåede på 130% over den gennemsnitlige engros-termineringstakst, ikke afspejle de reelle omkostninger hos "hjemmeoperatøren".

IT- og Telestyrelsen
Side 8

ITEK/DI bemærker, at reguleringen af priserne for international roaming bør tilrettelægges på en sådan måde, at det ikke hindrer den frie konkurrence. Samtidig bør der efter ITEK/DI's sikres størst mulig gennemsigthed vedrørende international mobiltelefoni. Fremadrettet mener ITEK/DI derfor, at markedsanalyserne skal koncentreres om engrosmarkederne således, at detailregulering helt udgår. ITEK/DI bemærker afslutningsvist, at teleliberalisering generelt er en kæmpe gevinst for slutbrugerne, idet teleselskaberne kappes om god kundebehandling og udbud af nye og spændende produkter.

Telekommunikationsindustrien (TI) har henvist til ITEK/DI's høringsvar.

TDC har anført at støtte oplægget til en EU-forordning for international roaming i det omfang, det vedrører engrospriser. TDC har tilkendegivet, at hvis der i forhandlingerne om forordningen er overvejelser om prisregulering af slutbrugerpriser, er det afgørende, at der bliver tale om fælles regulering på EU niveau, idet tjenesterne er internationale og dermed udbydes på tværs af grænserne. TDC har foreslået, at Danmark støtter en nærmere undersøgelse af, hvordan man i EU på fælles grundlag bedst sikrer slutbrugerne mod stærkt svingende priser fra operatør til operatør for datatrafik herunder GPRS⁶, UMTS⁷ og MMS, hvis enkelte medlemsstater ønsker, at prisreguleringsforslagene i forordningen udover tale også skal omfatte SMS- og datatjenester.

⁵ ILD betyder "International Long Distance".

⁶ GPRS betyder "General Packet Radio Service". Det er én af teknologierne til forbedring af datakommunikationshastigheden i de eksisterende mobilnet.

⁷ UMTS er den primære teknologi til udbud af 3G tjenester i Danmark. UMTS anvendes i frekvensbånd omkring 2 GHz. Det giver en relativt kort rækkevidde fra en basisstation. Til gengæld er der mulighed for højere datakommunikationshastigheder de steder, hvor der er dækning.

3 har tilkendegivet, at der efter 3's opfattelse alene skal ske regulering af engrospriser. 3 finder ikke, at detailregulering er nødvendig, idet den almindelige konkurrence på de enkelte hjemmemarkeder efter 3's opfattelse vil medføre, at priserne vil falde.

Vedrørende engrosregulering har 3 bemærket, at der udover en effektiv regulering af priserne skal bestå en pligt til for de enkelte operatører at tilbyde international roaming til enhver operatør, der måtte anmode herom. 3 finder, at det af Kommissionen foreslåede prisniveau er for højt.

3 finder det afgørende for en effektiv prisregulering, at alle operatører underlægges pligt til ikke at diskriminere mellem de enkelte operatører. Særligt hvis Kommissionen har en ambition om, at den foreslåede prisregulering ikke samtidig blot bliver en mindstepris i markedet. Pligten til ikke-diskrimination skulle efter 3's opfattelse samtidig understøttes af en pligt til at offentliggøre standard pristilbud.

3 finder, at Kommissionen bliver nødt til at inddrage dataroaming i prisreguleringen, da situationen på dette område er helt tilsvarende. 3 finder, at det er en hæmsko både for de virksomheder, hvis medarbejdere har brug for mobil data, når de er i udlandet, men også en hæmsko for de særlige tjenester, der bliver mulige ved en høj datahastighed, herunder musiktjenester og lignende. På samme vis bør Kommissionen efter 3's opfattelse se på en prisregulering af videokald, som lider under samme mangler på reel konkurrence.

Sonofon har i sit høringssvar indledningsvist bemærket, at markedet for international roaming i sin natur er grænseoverskridende. Sonofon har bemærket, at de mobiludbydere, der har kundeforholdet, er afhængig af vilkår og priser på engros-international roaming, der fastsættes af mobiloperatører i et andet land. Sonofon er derfor enig med regeringen i, at problemerne med for høje priser på international roaming ikke kan løses af de enkelte medlemsstater, og at en indsats på europæisk niveau er nødvendig.

Sonofon mener fundamentalt, at EU-reguleringen bør tilrettelægges, så den tilskynder til konkurrence mellem mobilnet og dermed på sigt en normalisering af markedet for international roaming på linje med grundforudsætningerne i EU's rammedirektiver.

Sonofon mener på linje med regeringen, at engrosregulering alene kan danne grundlag for udvikling af konkurrence på markedet for international roaming. Sonofon finder, at detailregulering dermed er unødvendig og bør udgå og alene bringes i anvendelse, hvis det viser sig, at forbrugerne ikke i tilfredsstillende grad får andel i den voksende konkurrence i form af lavere priser og nye og bedre produkter.

Sonofon har nedenfor uddybet sin argumentation for de fremførte synspunkter.

Sonofon har henvist til, at det af Kommissionens forslag til forordning fremgår, at formålet med indgrebet er at sikre det nødvendige retsgrundlag for effektiv og passende handling med det formål at sikre en betydelig nedsættelse af taksterne

på international roaming i hele Fællesskabet. Af forslaget betragtninger fremgår det endvidere, jf. f.eks. artikel 14, at en fælles ordning i form af "den europæiske hjemmemarkedsmodel" skal sikre konkurrencen mellem mobiloperatørerne.

Når formålet således er at sikre, at der skabes konkurrence mellem mobiloperatørerne, bør reguleringen efter Sonofons opfattelse selvsagt indrettes, så den bedst muligt understøtter dette formål.

Baggrunden for den udeblevne konkurrence på markedet for international roaming og de nuværende høje detailpriser er efter Sonofons opfattelse et direkte resultat af, at engrospriserne er høje og ofte uforudsigelige som følge af komplicerede rabatmodeller. Desuden er det først de senere år blevet muligt at anvende de såkaldte trafikdirigeringsinstrumenter, som kan øge sandsynligheden for, at roamingtrafikken afvikles i det/de net, hvor udbyderen kan opnå de laveste engrospriser.

Der er efter Sonofons opfattelse flere forhold, der sandsynliggør, at regulering af engrospriserne alene kan skabe grundlag for øget konkurrence. Sonofon har peget på, at prisdannelsen på roaming er meget lig prisdannelsen på ILD (trafik til udlandet). Lave forudsigelige engrospriser vil efter Sonofons opfattelse kunne danne grundlag for en normalisering af international roaming på linje med den udvikling, der fandt sted i slutningen af 90'erne, hvor prisen på "engrosILD" blev reduceret markant med øget konkurrence og markant lavere slutbrugerpriser til følge.

Sonofon har endvidere peget på, at de markeder, der skal drive konkurrencen på international roaming, i de fleste europæiske lande er konkurrenceprægede. Markedsundersøgelsernes marked 15 (det mobile access-marked) er ifølge Sonofon karakteriseret ved 3-4 netudbydere og adskillige service-providere og MVNO⁸. Af samme grund er marked 15 i dag uden sektorspecifik regulering i de fleste EU-lande.

Sonofon finder, at international roaming med lave forudsigelige engrospriser naturligt vil indgå som et konkurrenceparameter, som tilfældet er med bl.a. ILD. Sonofon nævner som eksempel, at den danske service-provider Lebara på kort tid har formået at opbygge en relativ stor kundebase baseret på ILD detailpriser anvendt som en særskilt konkurrenceparameter. En reduktion i engrospriserne på international roaming vil efter Sonofons opfattelse resultere i attraktive marginer, som kan skabe yderligere grundlag for national konkurrence om international roaming, hvorved et formelt indgreb i slutbrugerprisen vil være overflødig.

Endelig peger Sonofon på, at de fleste europæiske operatører er interesseret i, at en større andel af deres kunder benytter sig af roaming-tjenester. Dette skyldes blandt andet, at mange af de nye datatjenester henvender sig til kunder, som ønsker at holde sig orienteret for eksempel via adgang til deres hjemlige informationsplatform. Det er Sonofons opfattelse, at en større andel af kunderne vil kun benytte roaming, hvis usikkerhed om pris og funktionalitet fjernes.

⁸ Mobile Virtual Network Operator

Sonofon mener, at detailprisregulering kan få en direkte negativ effekt på udviklingen i retning af et konkurrencebaseret marked. For det første kan regulering af slutbrugerpriserne efter Sonofons opfattelse resultere i et prismæssigt statisk marked med manglende udvikling af nye produkter til følge. For det andet finder Sonofon det overvejende sandsynligt, at tendensen på netop denne type produkter, med fastsættelse af et prisloft i 25 markeder med forskellige historiske og markedsmæssige forudsætninger, vil gå i retningen af, at man følger den højeste fællesnævner. I særdeleshed anses det for vanskeligt at introducere forbrugspakker i form af fast månedligt abonnement og lave faste minutpriser eller Megabyte-priser, fremtidens internationale roaming-produkter i tråd med den nationale udvikling.

Sonofon er dermed enig med regeringen i, at der alene bør foretages indgreb over for engrosprismiveauet, og at detailregulering kun bør bringes i anvendelse, hvis det efterfølgende måtte vise sig påkrævet.

Sonofon anerkender behovet for at sikre, at slutbrugerne til enhver tid er oplyst om priserne for international roaming. Sonofon mener, at det bør være op til det enkelte medlemsland at tilrettelægge mekanismer, der tilfredsstiller behovet for gennemsigtighed afhængig af produktudbud og eksisterende transparensmekanismer på det pågældende marked.

DANSK IT (DIT) har givet udtryk for sin fulde enighed med den danske regering og Kommissionen i vurderingen af behovet for indgreb vedrørende international roaming. Den ifølge DIT totale mangel på rimelighed i forholdet mellem roamingtakster, underliggende omkostninger og den meget ringe gennemskuelighed, som brugerne står over for, har efter DIT's opfattelse gennem flere år været stærkt utilfredsstillende. Problemet har ifølge DIT medført en ringere udnyttelse af teknologiens muligheder samtidig med, at mange brugere både private og erhvervs-mæssige er blevet mødt af eksorbitant høje regninger efter ophold i udlandet.

Vedrørende spørgsmålet om regulering af engros-markedet alene eller både engros- og detailmarkedet, er det efter DIT's opfattelse nødvendigt at regulere begge markeder. DIT finder ikke, at en regulering, der alene omfatter engros-priserne, i sig selv vil garantere en sund konkurrence på detailmarkederne i samtlige EU-lande. Heri ligger for DIT en erkendelse af, at det langt fra er alle EU-lande, der har en konkurrencesituation svarende til Danmarks, hvor regulering af engros-priserne alene antagelig ville være tilstrækkelig.

Problemet med roaming er efter DIT's opfattelse for det første, at roaming er en så lille del af de fleste brugeres forbrug, at priserne ikke i synderlig grad påvirker valget af operatør. For det andet er problemet efter DIT's opfattelse, at priserne i øvrigt er så svære at få overblik over, at det yderligere svækker påvirkningen af brugerens valg af operatør (som fastsætter detailprisen). Dette nødvendiggør ifølge DIT en samtidig regulering af detailpriserne således, at den nedregulerede engros-pris ikke blot ender som en ekstra fortjeneste for detail-operatøren, men reelt kommer slutbrugerne til gode. DIT erklærer sig indstillet på, at reguleringen af detailmarkedet bør justeres/ophøre, når der kan konstateres en tilstrækkelig effektiv konkurrence.

De konkrete faktorer og procenter, der foreslås fastsat for prislofterne, forekommer DIT fornuftige, men dog arbitrære. DIT kan tilslutte sig de foreslåede metoder og faktorer/procenter, idet foreningen forudsætter, at der gives adgang til løbende efter evaluering af deres virkning at justere prislofternes fastsættelse (faktorer og procentsatser). I samme forbindelse forudsætter DIT, at beregningen af den "EU-gennemsnitlige mobiltermineringsafgift" foregår i en fuldt transparent proces.

DIT bemærker, at det fremgår af artikel 10 i forslaget til forordning, at Kommissionen "regelmæssigt" offentliggør den gennemsnitlige mobiltermineringsafgift. For at sikre forordningens effektive virkning ser DIT gerne en mere præcis angivelse af intervallet for offentliggørelse, og foreningen foreslår som udgangspunkt, at det fastsættes til hvert halve år.

Som repræsentant for de professionelle telebrugere er det desuden vigtigt for DIT, at roamingtakster for SMS- og datatjenester også bliver underlagt prislofter. DIT anfører, at der er tale om tjenester, der i større og større grad anvendes som både supplement og alternativ til taletelefoni, men som på grund af ekstremt høje priser ikke fuldt ud medfører den effektivisering, som særligt erhvervslivet ville kunne opnå ved mere udbredt anvendelse. DIT opfordrer derfor til, at Danmark slutter sig til de lande, der ønsker prisregulering af SMS- og datatjenester omfattet af forordningen.

IT- og Telestyrelsen

Side 12

DIT bemærker, at idet lettilgængelig prisinformation er en af grundforudsætningerne for et effektivt, konkurrencepræget marked, støtter man som udgangspunkt ethvert tiltag, der fremmer informationsniveauet om operatørernes detailpriser for international roaming. Det gælder ifølge DIT også for de tiltag, der indebærer forpligtelser for operatørerne om at oplyse priser og relaterede oplysninger. Ifølge DIT er den nuværende situation på området for international roaming så indgrebskrævende, at informationstiltag alene kan betragtes som supplement til mere indgribende midler. DIT stiller sig åben over for nye, innovative metoder til at opfylde en oplysningsforpligtelse, idet det dog forudsættes, at prisoplysningerne er tilgængelige via brugerens mobiltelefon.

Forbrugerstyrelsen (FBST) har bemærket, at international roaming er og har været en dyr foretæelse for forbrugerne og kan med en vis ret karakteriseres som en endnu ikke nedbrudt grænse i det indre marked. Set fra et forbrugerperspektiv er det derfor ifølge FBST positivt, at Kommissionen nu vil regulere området.

Kommissionens opfordringer om takstnedsættelser har ifølge FBST ikke medført resultater, hvorfor en vis form for harmonisering i Fællesskabet efter FBST virker berettiget. FBST bemærker, at forslaget indebærer, at mobilselskaberne skal informere kunder om priser på international roaming dels ved tegning af abonnement og dels ved forespørgsel. En information, som forbrugeren kan vælge at modtage via SMS eller mundtligt over mobiltelefonen. Ud fra et forbrugerperspektiv er dette efter FBST's opfattelse et meget positivt tiltag, som i sig selv kan være med til at sætte fokus på priserne for roaming.

FBST er enig i, at der stilles spørgsmålstegn ved det formålstjenlige i både at regulere engros- og detailpriserne på markedet for roaming. FBST mener, at det kan skabe risiko for en nedsat dynamik på markedet. Set fra et forbrugersynspunkt virker engrosprisregulering som et fornuftigt valg.

Kompromisforslaget har været forelagt EU-Specialudvalget for it og telekommunikation, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Telekommunikationsindustrien bemærkede, at der var behov for mindst tre måneders implementeringsfrist for at sikre, at operatørerne kan implementere de nye regler fejlfrit. Telekommunikationsindustrien bemærkede endvidere, at den frie konkurrence ville blive sat ud af kraft, men udtrykte samtidig håb om, at mobiltelefonen vil blive brugt flittigere i udlandet med de lavere priser.

Sonofon bemærkede, at kompromiset nok var det bedst opnåelige resultat. Sonofon bemærkede endvidere i forlængelse af bemærkningerne fra Telekommunikationsindustrien, at marginen til priskonkurrence var begrænset og henviste til rapporten fra Copenhagen Economics, som var kommet frem til, at der var detail-omkostninger på 0,13€.

IT- og Telestyrelsen
Side 13

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at sikre forbrugerne lavere priser for international roaming.

Det er regeringens holdning, at problemet med de høje priser for international roaming ikke kan løses på nationalt niveau. De konkurrenceproblemer, der knytter sig til international roaming, kræver derfor en indsats på fællesskabsniveau. Regeringen hilser på den baggrund Kommissionens udspil til en forordning vedrørende de europæiske mobiloperatørers priser for international roaming velkommen. Regeringen deler Kommissionens bekymring over de høje priser for international roaming, som betyder, at europæiske forbrugere betaler for meget for at benytte deres mobiltelefon i andre medlemsstater.

Kommissionens udspil rummer indgreb over for priserne på såvel detail- som engrosniveau. Regeringen støtter et regulatorisk indgreb rettet mod engrosniveauet, men finder som udgangspunkt, at man bør undgå at forstyrre markedssituationen ved automatisk at regulere på detailniveau.

Regeringen vil arbejde for, at engrosprisreguleringen baseres på en strammere model end den af Kommissionen foreslåede. Det vil forbedre mulighederne for konkurrence mellem mobilsekskaberne.

Såfremt der kan sikres en strammere engrosprisregulering, ønsker regeringen endvidere at arbejde for, at den eventuelle detailprisregulering justeres. Konkret vil regeringen arbejde for, at prisloftet sættes med en højere margin, end Kommissionen har foreslået med henblik på at sikre de bedst mulige vilkår for konkurrencen.

Regeringen ønsker således i overensstemmelse med teleforliget som udgangspunkt at fastholde princippet om at nå målet om lavere takster gennem

den type regulering, som griber mindst mulig ind i konkurrencesituation, men er også indstillet på at arbejde for at få vedtaget forordningen, så den snarest muligt kan træde i kraft til fordel for forbrugerne.

Regeringen har under forhandlingerne i EU arbejdet for en model baseret på en engrosprisregulering med en klausul om, at der gribes ind på detailniveau, såfremt reguleringen af engrosprisen ikke inden for seks måneder har medført markant lavere priser for forbrugerne.

Regeringen finder, at formandskabets kompromisforslag med en forbrugerbeskyttelsespris kombineret med, at forbrugere, uafhængig af hvilket mobilabonnement, de i øvrigt måtte have, altid kan vælge at benytte sig af forbrugerbeskyttelsesprisen, understøtter regeringens målsætninger om forbrugerbeskyttelse, lavere priser, øget konkurrence og innovation. Regeringen har arbejdet for en stramning af engros- og detailregulering, og for en hurtig vedtagelse af forordningsforslaget.

IT- og Telestyrelsen

Side 14

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingerne i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet blev indledt i september 2006.

Stort set alle medlemsstater har generelt udtrykt støtte til Kommissionens initiativ om at nedbringe priserne på international roaming. Drøftelserne har derfor generelt været centreret om at finde den rigtige metode til at opnå dette.

Flere medlemsstater har tidligere i processen givet udtryk for, at Kommissionens forslag til forordning bevæger sig væk fra de principper, der følger af teledirektivpakken, hvor regulering af detailpriserne alene anvendes i tilfælde, hvor der ikke opnås de ønskede resultater ved regulering af engrosmarkedet. Det vil sige, at flere medlemsstater kun ønsker, at detailpriserne reguleres, hvis det kan konstateres, at regulering på engrosniveauet ikke har en tilfredsstillende effekt over for slutbrugerne.

Der har dog under forhandlingerne vist sig ikke at være den fornødne opbakning til en model, hvor der først gribes ind på detailniveau, såfremt reguleringen af engrosprisen ikke inden for seks måneder har medført markant lavere priser for forbrugerne.

En række medlemsstater støtter en stramning af reguleringen på engrosniveauet i forhold til det af Kommissionen foreslåede.

Enkelte medlemsstater har rejst spørgsmålet om prisreguleringen i forordningen, udover tale, også skal omfatte SMS- og datatjenester.

Det tyske formandskab præsenterede forud for det uformelle ministermøde i marts 2007 et kompromisforslag. På mødet var der overordnet set stor opbakning til formandskabets kompromisforslag indeholdende en såkaldt forbrugerbeskyttelsespris kombineret med, at kunderne, uafhængig af hvilket

mobilabonnement de i øvrigt måtte have, altid kan vælge at benytte sig af forbrugerbeskyttelsesprisen.

På rådsmødet i december 2006 og på det uformelle ministermøde i marts 2007 udtryktes der igen fra stort set alle medlemsstater en bred opbakning til, at priserne på international roaming nedbringes ved hjælp af en forordning.

Forordningsforslaget er på den foreløbige dagsorden for rådsmødet (transport telekommunikation og energi) den 6. – 8. juni 2007 med henblik på politisk enighed. Der har pågået intensive drøftelser mellem Rådet, Parlamentet og Kommissionen for at afdække mulighederne for vedtagelse af forslaget i første læsning.

Hovedelementerne i forhandlingerne internt i Rådet og i forhold til Parlament og Kommission har været prisniveauet for forbrugerbeskyttelsesprisen og engrosledet, afklaring af om kunderne automatisk skal flyttes til forbrugerbeskyttelsesprisen, eller om den aktivt skal vælges eller en kombination, hvor dette afhænger af abonnements udformning. Spørgsmålet om ikrafttrædelsestidspunktet har for nogle medlemsstater også været væsentligt for at sikre en rimelig overgangsperiode for mobiloperatørerne.

Forhandlingerne mellem det tyske EU-formandskab, Europa-Parlamentet og Kommissionen har mundet ud i et kompromisforslag, hvorom Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse på Parlamentets samling den 21. – 24. maj 2007. De væsentligste punkter i kompromisforslaget er:

- En maksimal engrospris på 30 eurocents per minut.
- En såkaldt "forbrugerbeskyttelsespris" hvorefter den maksimale detailpriser er på 0,49 EUR per minut (eksklusiv moms) for at ringe op fra en mobiltelefon i udlandet og 24 eurocent per minut (eksklusiv moms) for at modtage et opkald på sin mobiltelefon i udlandet.
- Forbrugerne får automatisk forbrugerbeskyttelsesprisen, med mindre de allerede i forvejen bevidst har valgt en type abonnement for international roaming, der adskiller sig fra, hvad der almindeligvis gælder for forbrugerne.
- Når en forbruger rejser ind i et andet EU-land end hjemlandet, skal forbrugerens mobilselskab gratis informere forbrugeren om prisen for at foretage og modtage opkald i det besøgte land via en SMS.
- Engrosreguleringen får virkning to måneder efter forordningens ikrafttrædelse. Forbrugere har mulighed for at nyde godt af forbrugerbeskyttelsesprisen allerede to måneder efter forordningens ikrafttrædelse, hvis de aktivt vælger det. Almindelige forbrugere, der ikke gør noget aktivt, vil senest efter tre måneder automatisk få forbrugerbeskyttelsesprisen.
- Kompromisforslaget indebærer nogle årlige prisreduktioner på både engros- og detailniveau. Dermed skabes der grundlag for yderligere prisfald de kommende år. Således sænkes detailpriserne med tre cent årligt og engrospriserne med to cent årligt.

- Forordningen udløber efter tre år. Kommissionen har mulighed for at stille forslag om eventuel forlængelse heraf til Europa-Parlamentet og Rådet.

Det forventes, at der på rådsmødet vil være kvalificeret flertal for kompromisforslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg den 3. november 2006.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på orientering forud for rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 11.-12. december 2006.

Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - i2010 – Årsrapport om informationssamfundet, 2007

KOM (2007) 146 endelig

Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

i2010-årsrapporten fra Kommissionen redegør for det seneste års udviklingstendenser på ikt-området i EU, for udviklingen på de konkrete initiativer under i2010 samt for perspektiverne for den fremtidige udvikling på området. Sidstnævnte inkluderer politiske prioriteringer af hvilke områder, der skal fokuseres på hen imod midtvejsevalueringen næste år af i2010

IT- og Telestyrelsen

Side 17

Overordnet set vurderer Kommissionen, at det går den rigtige vej for informationssamfundet især for så vidt angår investeringsklimaet for ikt, udrulning af bredbånd samt et øget fokus på ikt i de nationale reformprogrammer under Lissabon-strategien. I et fremadrettet perspektiv udstikker Kommissionen tre hovedtemaer for arbejdet hen mod midtvejsevalueringen. I overskriftsform er det: Next Generation Networks/fremtidens internet, brugernes perspektiv på øget ikt anvendelse samt forholdet mellem ikt og det indre marked. Kommissionens arbejde med midtvejsevalueringen forventes at ske med inddragelse af alle relevante interessenter, herunder medlemsstaterne. Resultatet af drøftelserne om evalueringen forventes forelagt Det Europæiske Råd forud for forårstopmødet i 2008.

I udkastet til rådskonklusioner bakes der op om Kommissionens meddelelse og prioriteringer. Konklusionerne forventes vedtaget på rådsmødet (transport, telekommunikation og energi) den 6.-8. juni 2007.

2. Baggrund

Kommissionens i2010-initiativ⁹ er en del af den fornyede Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse og omhandler udfordringerne på dette område specifikt for informationssamfundet. Tilknyttet i2010-initiativet er en række foranstaltninger, som skal gennemføres i perioden 2005 til 2010.

Den årlige rapportering om i2010 er blevet etableret som følge af Rådets konklusioner om i2010 på rådsmødet for transport, telekommunikation og energi i december 2005, hvor medlemsstaterne opfordrede Kommissionen til dette.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmål om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

⁹ KOM (2005) 24 Kommissionens meddelelse i2010 – Et europæisk informationssamfund for vækst og beskæftigelse

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmål om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionen godkendte den 30. marts 2007 KOM (2007) 146, Kommissionens meddelelse om i2010 – Årsrapport om informationssamfundet, 2007. Dansk sprogversion af meddelelsen blev oversendt til Rådet den 12. april 2007. Rapporten redegør for den seneste udvikling på ikt-området i EU samt fremadrettede politiske prioriteringer gennem identifikation af emner, som der særligt skal fokuseres på det kommende år.

Kommissionen konkluderer indledningsvist i rapporten, at vilkårene for ikt er blevet klart forbedrede i de seneste år oven på den generelle afmatning i branchen omkring årtusindskiftet. Det fremhæves bl.a., at investeringsklimaet i dag er langt mere positivt orienteret over for området, hvilket dermed indikerer en øget tillid til ikt som værende en væsentlig drivkraft i bestræbelserne på at omdanne EU til en videnbaseret økonomi, jf. Lissabon-strategien. Kommissionen fremhæver, at denne tendens også afspejles i den markante fremgang af ikt-baserede produkter og ydelser på både de kommercielle markeder (eksempelvis salg af musik over internettet) og i udbuddet af elektroniske tjenester i de offentlige forvaltninger. Dette forstærkes yderligere af den øgede bredbåndsudrulning i medlemsstaterne, ligesom de nationale reformprogrammer for 2006 under Lissabon-strategien i højere grad end tidligere lægger vægt på indførelsen af deciderede ikt-strategier.

IT- og Telestyrelsen
Side 18

Kommissionen informerer i rapporten om en lang række konkrete initiativer, som er søsat eller afsluttet i løbet af 2006. Endvidere peger Kommissionen på konkrete initiativer, Kommissionen vil tage op i 2007-2008 inden for i2010-initiativets tre hovedområder:

- Et samarbejdsområde for information
- Innovation og F&U på ikt-området
- Inklusion, bedre offentlige serviceydelser og livskvalitet

Endelig kommer Kommissionen med konkrete temaer for den kommende midtvejsevaluering. Blandt de emner Kommissionen beskriver kan følgende nævnes:

Et samarbejdsområde for information

Regelsættet for elektronisk kommunikation¹⁰ (også kendt som teledirektiverne) er i 2006 blevet taget op til revurdering. Processen vil resultere i forslag fra Kommissionen til ændringer af disse direktiver.

Kommissionens meddelelse om spam, spyware og skadelig software¹¹ udkom i november 2006 som supplement til strategien for et sikkert

¹⁰ Regelsættet består af Europa-Parlamentets og Rådets direktiver 2002/19/EF, 2002/20/EF, 2002/21/EF, 2002/22/EF og 2002/58/EF samt Europa-Parlamentets og Rådets beslutning 676/2002/EF.

informationssamfund¹². Der følges op på meddelelsen i 2007 bl.a. med et særligt fokus på internetkriminalitet i form af en meddelelse og ved at evaluere IT-Sikkerhedsagenturet¹³ (ENISA) med henblik på at træffe beslutning om eventuel forlængelse af dets mandat.

Yderligere vil Kommissionen vurdere behovet for politiske tiltag, der kan styrke mediekompetencen og foreslå strategier inden for RFID og mobil-tv. På indholdsområdet vil Kommissionen fremme en helhedsstrategi for udvikling af indhold af høj kvalitet.

Innovation og F&U på IKT-området

For så vidt angår tiltagene med at facilitere øgede investeringer på ikt-området (og mere generelt for innovation, forskning og udvikling) bemærkes det, at målsætningen i Lissabon-strategien om en investeringsgrad i 2010 på 3 % af BNP i hele EU halter betydeligt¹⁴. Således blev der i 2006 kun foretaget investeringer på 1,9 % af BNP.

For at stimulere denne udvikling eksisterer der særlige støtteprogrammer i EU, som i 2006 blev henholdsvis fornyet og oprettet. Det syvende rammeprogram for forskning¹⁵ (FP7) blev vedtaget i 2006, og i dets bevillinger for perioden 2007-2013 er der specifikt afsat 9 mia. EUR til ikt, hvilket dermed er den største enkeltpost i programmet. Derudover blev programmet for konkurrenceevne og innovation¹⁶ (CIP-programmet) ligeledes oprettet i 2006. I det særlige ikt-støtteprogram under CIP-programmet er der allokeret ca. 730 mio. EUR i 2007-2013. Yderligere bliver ikt også støttet via EU's strukturfonde, og i perioden 2000-2006 blev der herfra kanaliseret ca. 7 mia. EUR over i ikt-relaterede projekter.

I 2007-2008 vil Kommissionen bl.a. fremlægge forslag for Rådet om fælles teknologiinitiativer og indlejrede systemer. Kommissionen vil gennemgå standardiseringssituationen på ikt-området. Yderligere vil Kommissionen fortsat koordinere politikken for indførelse af ikt og inden for e-business gennemgå strategier og tendenser samt formulere de politiske tiltag, der skønnes nødvendige. Endelig vil Kommissionen drøfte behovet for handling på området for e-færdigheder og beskæftigelsessevne.

Inklusion, bedre offentlige serviceydelser og livskvalitet

¹¹ KOM (2006) 688 Kommissionens meddelelse om bekæmpelse af spam, spyware og skadeligt software

¹² KOM (2006) 251 Kommissionens meddelelse om en strategi for et sikkert informationssamfund – "Dialog, partnerskab og myndiggørelse"

¹³ Etableret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 460/2004 af 10. marts 2004 om oprettelse af et europæisk agentur for net- og informationssikkerhed

¹⁴ Af investeringerne forudsættes de 2 % at komme fra den private sektor

¹⁵ Etableret ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1982/2006/EF af 18. december 2006 om Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)

¹⁶ Etableret ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1639/2006/EF af 24. marts 2006 om et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (2007-2013)

I juni måned 2006 blev refleksionsprocessen vedrørende inklusion sat i gang ved en konference i Riga. Inklusion betegner overordnet nødvendigheden af at sikre, at alle borgere bliver inkluderet i informationssamfundet, og refleksionsprocessen omhandler konkret tilgængeligheden af ikt (herunder bredbåndsadgang) samt strategier for ikt-kompetencer. Kommissionen vil i 2007 bl.a. fremkomme med en helhedsstrategi for området. Senere i 2008 vil der blive iværksat et egentligt initiativ for inklusion. Endvidere vil Kommissionen iværksætte foranstaltninger i bestræbelserne på at give alle europæere bredbåndsadgang.

For så vidt angår den offentlige sektor bemærker Kommissionen, at der er sket en del udvikling af de elektroniske tjenester især på forvaltnings- og sundhedsområdet. Det er dog samtidig Kommissionens opfattelse, at der udestår en del udfordringer vedrørende interoperabilitet mellem de nationale systemer med henblik på brug på tværs af landegrænser. Dette vil der blive fulgt op i 2007 ved i regi af IDABC-programmet at revidere den europæiske interoperabilitetsramme¹⁷. Samtidig forventer Kommissionen at udarbejde en konkret henstilling om interoperabilitet på e-sundhed i indeværende år. Slutteligt annoncerer Kommissionen, at man i 2007-2008 agter at iværksætte en række pilotprojekter under CIP-programmet vedrørende bl.a. elektronisk identifikation (e-ID) og offentlige elektroniske indkøb.

IT- og Telestyrelsen

Side 20

Ud over de økonomiske og konkurrencemæssige målsætninger for udbredelsen af ikt har området også en social dimension og muligheden for at bidrage til forbedret livskvalitet. Således vil Kommissionen iværksætte flere initiativer, der skal sikre ældres inddragelse i informationssamfundet og initiativer til støtte af kulturel mangfoldighed. Herunder vil Kommissionen i indeværende år søsætte flagskibsinitiativer vedrørende "en god alderdom i informationssamfundet" og "ikt til støtte for bæredygtig vækst" samt vurdere de tidligere flagskibsinitiativer om digitale biblioteker og intelligente biler.

Midtvejsevalueringen

I et fremadrettet perspektiv identificerer Kommissionen tre overordnede temaer, som bør drøftes i forbindelse med midtvejsevalueringen af i2010 i foråret 2008 (denne vil erstatte årsrapporten):

- For det første ser man en række klare tendenser hen imod udviklingen af nye netteknologier¹⁸, som er kendetegnet ved en høj grad af brugerinddragelse (nye brugergrænseflader og web-tjenester mv.). Disse forudses at have en markant betydning for innovationsniveauet på ikt-området. Kommissionen bemærker, at selvom ikke alle aspekter ved fremtidens net og internet bliver virkelighed her og nu, kan der allerede identificeres hindringer for udviklingen. Disse har mange facetter så som investeringer i båndbredde, netneutralitet og frekvensressourcer. Derfor bør der i god tid startes en debat om udviklingen på sigt, hvor behovet for politiske tiltag undersøges.
- For det andet ser Kommissionen i tendensen mod mere brugerskab indhold en række udfordringer for så vidt angår brugerperspektivet. Kommissionen

¹⁷ <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/6227>

¹⁸ Oftest benævnt under samlebetegnelsen Next Generation Networks (NGN)

finder, at dette kan medføre nye udfordringer omkring eksempelvis ophavsrettigheder, manglende interoperabilitet, uklare aftalevilkår og beskyttelsen af privatlivets fred. Kommissionen henviser til, at brugerne i stigende grad bekymrer sig om disse forhold, og det opfordres de politiske beslutningstagere til at reagere på.

- For det tredje henviser Kommissionen til, at det bør overvejes, hvordan man mest effektivt kan sikre udbud af online-tjenester på tværs af landegrænserne. Det sker med reference til styrkelse af det indre marked. Som eksempel nævnes patienters mulighed for via internettet at søge behandlingsmuligheder på tværs af landegrænser og lægers mulighed for at tilbyde deres ydelser på afstand. Kommissionen bemærker derfor, at overvejelserne om det indre marked rækker ud over gennemgangen af regelsættet for elektronisk kommunikation.

For at forberede midtvejsevalueringen vil Kommissionen indlede drøftelser på flere niveauer, herunder i i2010 Højniveaugruppen¹⁹, hvor alle medlemsstater deltager, og ved inddragelse af øvrige interessenter. Ligeledes vil der blive gennemført bred offentlig høring over midtvejsevalueringen.

IT- og Telestyrelsen

Side 21

Hensigten med evalueringen er at sikre, at i2010-initiativet til stadighed er en gyldig referenceramme for den europæiske ikt-politik.

Resultatet af disse drøftelser vil blive forelagt Det Europæiske Råd på forårstopmødet i 2008.

Udkast til rådskonklusioner

Udkastet til rådskonklusioner reflekterer hovedemnerne i Kommissionens meddelelse og indeholder invitationer til såvel Kommissionen, medlemsstaterne og øvrige interessenter.

Udkastet understreger forbindelsen mellem en aktiv ikt-politik og muligheden for at nå Lissabon-målsætningerne. I den forbindelse opfordres til et bredt baseret samarbejde mellem alle interessenter. Mere konkret henvises til betydningen af syvende rammeprogram for forskning og til ikt-støtteprogrammet, der er en del af programmet for konkurrenceevne og innovation. Endelig henvises til betydningen af, at der er fokus på forskellige brugergruppers behov, når produkter og tjenester udvikles.

Konklusionsudkastet indeholder endvidere opfordringer til Kommissionen om at arbejde videre med temaerne for midtvejsevalueringen af i2010. Endvidere opfordres Kommissionen bl.a. til at fremme dialogen mellem alle interessenter inden for eInklusion.

Såvel Kommission som medlemsstater opfordres til at arbejde videre inden for en række områder. Det gælder således inden for eInklusion i bredere forstand, hvor alle interessenter bør involveres, yderligere fremme af digital forvaltning,

¹⁹ Højniveaugruppen er en embedsmandsgruppe etableret og ledet af Kommissionen. Den tjener som forum for løbende drøftelser af i2010-strategien.

fremme af mangfoldigt digitalt indhold, øget brug af bredbåndstjenester og udvikling af næste generations netværk. Endvidere opfordres til støtte til mere fleksibel og effektiv udvikling af frekvensanvendelsen. Endelig opfordres der til, at disse temaer inddrages i forberedelserne af Det Europæiske Råds møde i foråret 2008.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

IT- og Telestyrelsen
Side 22

Hverken rapporten eller udkastet til rådskonklusioner har i sig selv nogen umiddelbare statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget og medfører ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det er dog muligt, at anbefalingerne i rapporten kan blive fulgt op af konkrete forslag til retsakter, rådskonklusioner eller andre politiske erklæringer med sådanne konsekvenser i fremtiden.

9. Høring

Sagen har været i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation.

Telekommunikationsindustrien bemærkede, at det var glædeligt, at det går bedre med ikt i Europa. Dog bemærkedes, at det ville være mere relevant at sammenligne med situationen i andre dele af verden som f.eks. USA og Asien frem for at sammenligne med fortiden.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen ser med tilfredshed, at Kommissionen finder, at resultaterne for ikt-området i det forgangne år generelt er positive. Regeringen støtter Kommissionens målsætning om at bevare i2010 som en gyldig referenceramme for Europas politik for informationssamfundet og medier. Regeringen kan støtte, at de af Kommissionen udpegede temaer for midtvejsevalueringen danner grundlag for arbejdet og drøftelserne frem mod selve midtvejsevalueringen i 2008.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Meddelelsen blev præsenteret på møde i den 19. april 2007 i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet. Der var kun i begrænset omfang bemærkninger til meddelelsen i den forbindelse.

Udkastet til Rådets konklusioner har været drøftet i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet. Hovedlinierne i udkastet synes at have opbakning fra medlemsstaterne. Det foreliggende udkast betragtes fra dansk side som tilfredsstillende.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Nærværende sag har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om radiofrekvensidentifikation (RFID) i Europa: vejen til en politisk referenceramme.

KOM (2007) 96 endelig
Præsentation og drøftelse

1. Resumé

I sin meddelelse redegør Kommissionen for radiofrekvensidentifikation (RFID) i Europa. Meddelelsen er første skridt mod en strategisk ramme, som skal adressere konsekvenserne ved RFID anvendelse, såvel de etiske konsekvenser som behovet for at beskytte privatlivets fred, sikkerhed, anvendelsen af RFID identifikationsdatabaser, tilgængelighed af radiospektrum, etablering af harmoniserede internationale standarder samt bekymringen over de eventuelle sundheds- og miljømæssige bivirkninger. RFID har politisk betydning, fordi teknologien potentielt kan fremme vækst og beskæftigelse og dermed bidrage til opfyldelsen af Lissabon strategien.

IT- og Telestyrelsen
Side 24

RFID teknologiens mange anvendelsesmuligheder kræver imidlertid, at implementering af teknologien respekterer de fundamentale værdier, persondataskyttelse og privatlivets fred. Det eksisterende direktiv om databeskyttelse²⁰ er gældende uanset teknologi og finder således også anvendelse på RFID.

Meddelelsen nævner, at der er behov for at følge behovet for allokering af RFID frekvenser i takt med den stigende anvendelse af teknologien. Det fastslås endvidere, at der ikke forventes negative konsekvenser for miljø og sundhed som følge af anvendelse af RFID. RFID teknologi er fortsat et forskningsområde og under udvikling. Kommissionen opfordrer i meddelelsen de europæiske og internationale standardiseringsorganer og industrifora til at sikre, at standardiseringen af RFID opfylder de europæiske krav til privatlivets fred, sikkerhed, intellektuelle rettigheder og licensstyring.

Endeligt anmoder Kommissionen om Europa-Parlamentet og Rådets opbakning til iværksættelse af de tiltag, der beskrives i meddelelsen.

2. Baggrund

Radiofrekvensidentifikation (RFID) er en teknologi, som tillader automatisk identifikation og dataopsamling ved anvendelse af radiofrekvenser.

RFID har potentiale til at gavne europæere på mange måder: Sikkerhedsmæssigt (for eksempel sporbarhed inden for fødevarer,

²⁰ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

sundhed og kopisikring af medicin), samt i forbindelse med bekvemmelighed (for eksempel korte køer ved kassen i supermarkedet og mere præcis og pålidelig bagagehåndtering i lufthavne).

Meddelelsen slår fast, at yderligere udvikling og udbredt brug af RFID kan styrke informations- og kommunikationsteknologiens (IKT) rolle som drivkraft for innovation og vækstfremme.

Allerede i dag er Europa en førende region inden for RFID-relateret forskning og udvikling, ikke mindst takket være støtten fra mange europæiske forskningsprogrammer. Forskningsområdet vedrører innovative applikationer, smarte sensorer, aktuatorer²¹ og intelligente net.

På industrisiden er store europæiske virksomheder på forkant med at udbyde RFID løsninger, og mange små og mellemstore virksomheder har med succes introduceret denne teknologi. Men selvom markedet for RFID systemer i EU vokser med omkring 45 procent om året, er væksten bagud sammenlignet med en 60 procent vækstrate på det globale marked²². En sådan "vækst kløft" vil mindske informationssamfundets bidrag til vækst og beskæftigelse.

IT- og Telestyrelsen
Side 25

RFID er teknologisk og kommercielt klart, men flere faktorer gør, at der holdes igen med udnyttelsen. Ikke mindst er der behov for en tydelig og forudsigelig juridisk og politisk referenceramme, som vil gøre teknologien acceptabel for brugerne. Rammen skal adressere følgende: De etiske konsekvenser, behovet for at beskytte privatlivets fred samt sikkerhed, styring af brugen af RFID identifikationsdatabaser, tilgængelighed af radiospektrum, etablering af harmoniserede internationale standarder samt bekymringen over eventuelle sundheds- og miljømæssige bivirkninger.

For at imødegå disse udfordringer gennemførte Kommissionen fra juli til september 2006 en bred offentlig høring. Høringen resulterede i 2190 svar fra borgere, virksomheder, producenter og forskere i og uden for Europa.

Resultatet af Kommissionens høring understregede borgernes bekymring om RFID som en indgribende teknologi. Meddelelsen understøtter, at det er oplagt, at rammerne for anvendelse af RFID må være afstukket socialt, politisk, etisk og juridisk. De mange fordele ved anvendelsen af RFID teknologi kan kun høstes, hvis tilstrækkelige garantier herfor er etableret.

²¹ "Sensorer og aktuatorer er komponenter til registrering af fysiske, kemiske og biologiske parametre.

²² "RFID chips: Future technology on everyone's lips", Deutsche Bank Research, February 20, 2006.

RFID er omfattet af databeskyttelsesdirektivet²³.

Databeskyttelsesdirektivet er suppleret af det telespecifikke databeskyttelsesdirektiv²⁴, som omhandler offentlige elektroniske kommunikationstjenester i offentlige kommunikationsnet. Som følge heraf vil mange RFID applikationer kun være omfattet af databeskyttelsesdirektivet.

Som følge af direktiverne skal myndigheder i medlemsstaterne sikre, at direktivernes bestemmelser er implementeret korrekt, herunder at anvendelsen af RFID applikationer er i overensstemmelse med privatlivets fred og databeskyttelseslovgivningen. Det kan derfor være nødvendigt at udarbejde en praktisk vejledning i implementering af nye teknologier så som RFID, hvilket er forudsat i direktiverne. Denne proces fordrer en gennemgang af disse vejledninger på nationalt niveau af de relevante myndigheder, samt en gennemgang på europæisk niveau under artikel 29-arbejdsgruppen.²⁵ Arbejdsgruppen er nedsat i medfør af artikel 29 i direktiv 95/46/EF som et uafhængigt europæisk rådgivende organ vedrørende databeskyttelse og beskyttelse af privatlivets fred.

IT- og Telestyrelsen
Side 26

For så vidt angår frekvensressourcer beskriver meddelelsen, at der for nuværende er adskillige frekvensbånd til rådighed for RFID, som ikke kræver frekvenstilladelser²⁶. Kommissionen har vedtaget en beslutning²⁷ om at anvende RFID i UHF båndet. I den offentlige høring peger næsten ¾ af respondenterne på, at dette er tilstrækkeligt inden for en tidshorisont på tre til ti år.

Den offentlige høring afspejlede også, at der er bekymring over de sundheds- og miljømæssige konsekvenser ved en udbredt brug af RFID. Meddelelsen slår fast, at RFID komponenter, der måtte indeholde miljøskadelige komponenter vil falde under direktiv 2002/96/EC om affald af elektrisk og elektronisk udstyr, ligesom den forventede udstråling fra RFID systemer er langt under grænseværdierne. Der forventes således ikke konsekvenser for miljø og sundhed som følge af anvendelse af RFID.

²³ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation)

²⁵ Artikel 29 arbejdsgruppen har vedtaget "Working paper 105 on data protection issues related to the RFID technology" (http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privatlivets_fred/docs/wpdocs/2005/wp105_en.pdf).

²⁶ 'General Authorisation', according to Article 5(1) of the Authorisation Directive (2002/20/EC).

²⁷ 2006/804/EF: Kommissionens beslutning af 23. november 2006 om samordning af frekvensressourcer til RFID-udstyr til trådløs identifikation, som anvender UHF-båndet (meddelt under nummer K(2006) 5599)

På europæisk plan vil Kommissionen fortsætte med at analysere mulighederne for at adressere de identificerede bekymringer og emner i en drøftelse med relevante interessenter. I den forbindelse vil Kommissionen etablere en RFID interessentgruppe med en bred sammensætning. Gruppen bliver nedsat for en periode på to år. Gruppen vil være et forum for åben dialog mellem forbrugerorganisationer, markedsaktører, nationale og europæiske myndigheder samt databeskyttelsesmyndigheder med henblik på at forstå og håndtere bekymringer vedrørende RFID.

For så vidt angår forskning, er der under det 7. rammeprogram identificeret fire udfordringer, der indeholder RFID (omhandlende sundhed, intelligente biler, mikro- og nanosystemer, organisk elektronisk og fremtidige netværk. Foranlediget af den offentlige høring vil Kommissionen støtte den videre udvikling af teknologi, der kan sikre privatlivets fred

IT- og Telestyrelsen
Side 27

I relation til standardisering opfordrer Kommissionen de europæiske standardiseringsorganer til i samarbejde med relevante industrifora at sikre, at såvel internationale som europæiske standarder møder europæiske behov i særdeleshed inden for privatlivets fred, sikkerhed, intellektuelle ejendomsrettigheder og frekvenstilladelser. Standardisering vil blive afsluttet gennem international dialog mellem Kommissionen og repræsentanter fra USA, Kina, Korea og Japan for at sikre samarbejde om standarder inden for visse sektorer for eksempel containersikkerhed, forfalskninger, lufttransport og farmaceutiske produkter.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Meddelelsen slår fast, at radiofrekvensidentifikation (RFID) har potentiale til at være til gavn for europæere, og at yderligere udvikling og udbredt brug af RFID kan styrke informations- og kommunikationsteknologiens (IKT) rolle som drivkraft for innovation og vækstfremme. Den offentlige høring har dog vist, at der i relation til beskyttelse af privatlivets fred, sikkerhed, sundhed og miljø med videre, er bekymring for konsekvenserne af en udbredt brug af RFID.

Meddelelsen foreslår fire instrumenter anvendt til imødegåelse af de identificerede udfordringer:

- Teknologisk udvikling under det 7. rammeprogram, hvor der er fire udfordringer, som indeholder RFID samt udvikling af sikkerhedsteknologi,
- Multi-interessent-debat med dannelse af en RFID interessentgruppe i en periode på to år,
- Selvregulering gennem støtte til udarbejdelse af vejledninger og "best practice" i samarbejde med artikel 29 arbejdsgruppen, samt udgivelse af en anbefaling til offentlige myndigheder og interessenter,
- Eventuel indsættelse af bestemmelser om RFID ved revision af det telespecifikke databeskyttelsesdirektiv.

Afslutningsvist anmoder Kommissionen om EuropaParlamentets og Rådet opbakning til iværksættelse af de beskrevne tiltag.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

IT- og Telestyrelsen

Side 28

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Området er i dag reguleret af

- Lov nr. 429 af 31. maj 2000 som ændret ved lov nr. 280 af 25. april 2001 og lov nr. 552 af 24. juni 2005 om behandling af personoplysninger
- Lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, jf. lovbekendtgørelse nr. 784 af 28. juli 2005
- Dansk radiogrænseflade for Radioanlæg til identifikation (RFID) Nr. 00 051 December 2006 udstedt i medfør af § 9 i lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold, jf. lovbekendtgørelse nr. 912 af 5. november 2002

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for gældende dansk ret, men det kan ikke udelukkes, at den vil kunne få konsekvenser, hvis Kommissionen følger meddelelsen op med initiativer, der kræver yderligere regulering i Danmark.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke i sig selv at have statsfinansielle konsekvenser.

Meddelelsen skønnes ikke at have væsentlige konsekvenser for miljøet.

Afhængigt af, hvorledes det offentlige og erhvervslivet vælger at gennemføre Kommissionens opfordringer, vil det kunne medføre udgifter for staten og eventuelt tillige administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det er for tidligt at estimere omfanget heraf.

9. Høring

Meddelelsen har været i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Kommissionens meddelelse om "radiofrekvensidentifikation (RFID) i Europa" vurderes at være i tråd med regeringens prioriteringer på området og i overensstemmelse med planlagte eller allerede iværksatte tiltag. Regeringen støtter teknologi, herunder RFID som middel til vækst og beskæftigelse. Regeringen er enig i, at ny teknologi skal tage hensyn til beskyttelse af privatlivets fred. Det kan eksempelvis oplyses, at der i regi af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling er nedsat et såkaldt Privacy Forum med en bred deltagerkreds, som i efteråret skal fremlægge et katalog med anbefalinger på området til ministeren.

Regeringen imødeser udviklingen af Kommissionens strategiske referenceramme inden for RFID.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke kendskab til andre landes holdning til Kommissionens meddelelse.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Kommissionens præsentation om Det Europæiske Agentur for Net- og Informationssikkerhed, ENISA

Præsentation

1. Resumé

Europa-parlamentet og Rådet vedtog i marts 2004 en forordning om oprettelse af et uafhængigt agentur, der skal arbejde for at sikre et højt it-sikkerhedsniveau i EU og for at udvikle en sikkerhedskultur i EU. Agenturet skal desuden rådgive Rådet, Kommissionen og de enkelte medlemsstater om it-sikkerhed. Det Europæiske Agentur for Net- og Informationssikkerhed, ENISA, blev oprettet i 2004 og er placeret på Kreta.

IT- og Telestyrelsen
Side 30

Formålet med ENISA er at bidrage til et højt niveau for net- og informationssikkerhed i EU og tilvejebringe en kultur for net- og informationssikkerhed samt at fremme et bredt samarbejde mellem den offentlige og den private sektors aktører.

Der er i 2007 udarbejdet en ekstern evaluering af ENISA og de mål, agenturet har nået i sine tre første leveår. Evalueringen er mundet ud i en rapport, hvor der i konklusionen peges på, at ENISA's aktiviteter har været gode og i overensstemmelse med arbejdsprogrammet. Aktiviteterne har dog ikke været tilstrækkelige til at nå de høje mål, der var lagt op til i forordningen. Rapporten har været genstand for foreløbige drøftelser i bl.a. ENISA's bestyrelse.

Det må forventes, at Kommissionen på Rådsmødet vil præsentere de foreløbige resultater af evalueringen samt fremkomme med de første tilkendegivelser af sine egne konklusioner. Disse vil senere blive formuleret i en meddelelse fra Kommissionen.

2. Baggrund

Ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 10. marts 2004 oprettedes et uafhængigt agentur, der skal arbejde for at sikre et højt it-sikkerhedsniveau i EU og for at udvikle en sikkerhedskultur i EU. Agenturet skal desuden rådgive Rådet, Kommissionen og de enkelte medlemsstater om it-sikkerhed. Det Europæiske Agentur for Net- og Informationssikkerhed, ENISA, blev oprettet i 2004 og er placeret på Kreta.

Der er i 2007 udarbejdet en ekstern evaluering af ENISA og de mål, agenturet har nået i sine tre første leveår. Evalueringen er mundet ud i en rapport, hvor der i konklusionen peges på, at ENISA's aktiviteter har været gode og i overensstemmelse med arbejdsprogrammet. Aktiviteterne har dog ikke været tilstrækkelige til at nå de høje mål, der var lagt op til i forordningen. Rapporten har været genstand for foreløbige drøftelser i bl.a. ENISA's bestyrelse.

Det må forventes, at Kommissionen på Rådsmødet vil præsentere de foreløbige resultater af evalueringen samt fremkomme med de første tilkendegivelser af sine egne konklusioner. Disse vil senere blive formuleret i en meddelelse fra Kommissionen.

På baggrund af de foreløbige drøftelser må det forventes, at Kommissionen vil pege på, at ENISA's overordnede formål er at skabe en fælles forståelse i Europa af problemerne omkring informationssikkerhed. Dette er nødvendigt for, at nettene og informationssystemerne i EU kan fungere stabilt og sikkert.

Agenturet skal derfor være i stand til at yde bistand i forbindelse med anvendelsen af fællesskabsforanstaltninger vedrørende net- og informationssikkerhed. Dets indsats skal medvirke til at skabe interoperabilitet mellem sikkerhedsfunktioner i net og informationssystemer, således at det indre marked kan fungere effektivt.

IT- og Telestyrelsen
Side 31

Agenturet skal øge både Fællesskabets og medlemsstaternes evne til at reagere på net- og informationssikkerhedsproblemer, og det skal spille en central rolle for sikkerheden i Europas net og informationssystemer samt udviklingen af informationssamfundet generelt.

Behovet for koordinering og samarbejde er forøget i forhold til 2004, hvor ENISA blev etableret. Der er således en klar begrundelse for ENISA's fortsatte eksistens, men Kommissionen må forventes at henlede opmærksomheden på en række punkter, hvor der må ske ændringer.

Bestyrelsen i ENISA har således peget på områder, hvor der kan sættes ind for at skærpe indsatsen på området for it-sikkerhed. Det forventes, at Kommissionen vil læne sig op ad disse.

På kort sigt er der behov for følgende:

- Større opmærksomhed på anvendelsen af ressourcer i ENISA
- Større vægt på mål og succes/fiasco indikatorer
- Fornyet fokus på marketing- og kommunikationsaktiviteter
- Revidering af den interne organisation og arbejdsprocesser

På længere sigt er der behov for følgende:

- Det regulatoriske grundlag bør gøres mere bredt frem for veldefineret
- Agenturets størrelse og mængden af ressourcer bør øges
- Direktionens rolle bør revideres

- En højt profileret ekspert bør udpeges til at agere som ambassadør

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Den stadig øgede anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi kræver et højt niveau af sikkerhed, og der er derfor behov for en samlet europæisk indsats på dette område.

Den foreløbige evaluering af ENISA viser, at agenturets aktiviteter har været gode og i overensstemmelse med arbejdsprogrammet, men de har alligevel ikke været tilstrækkelige til at nå de høje mål, der var lagt op til i forordningen.

6. Europa- Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om Kommissionens præsentation.

7. Gældende dansk ret og konsekvenser herfor

Spørgsmålet om gældende dansk ret er ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Kommissionens præsentation om ENISA har ikke i sig selv konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Den kommende meddelelse kan blive fulgt op af initiativer, der kan medføre konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Idet meddelelsen endnu ikke foreligger, er det for tidligt at estimere et eventuelt omfang heraf.

9. Høring

Sagen har været i høring i i EU-specialudvalget for it og telekommunikation.

TDC bemærkede, at der burde fokuseres på agenturets ressourceeffektivitet, idet det i de første år havde haft vanskeligt ved at holde sine budgetter. Der burde kun tildeles nye ressourcer, hvis der var nye opgaver at løse.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er Danmarks opfattelse, at ENISA efter en længere etableringsperiode er godt i gang med væsentlige initiativer, som reelt bidrager til at løfte de opgaver ENISA er pålagt i forordningen. ENISA bidrager således til at styrke det generelle informationsniveau om it-sikkerhed og til udviklingen af netværk og erfaringsudveksling på tværs af medlemslandene.

Danmark har til stadighed været fokuseret på nødvendigheden af et højt it-sikkerhedsniveau og regeringen har stor opmærksomhed mod dette område.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De foreløbige drøftelser af evalueringen af ENISA viser, at der er bred opbakning til behovet for en koordinerende enhed om it-sikkerhed.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen om Kommissionens præsentation om ENISA er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.